

Regionalne zróżnicowanie sympatii i antypatii do innych narodów

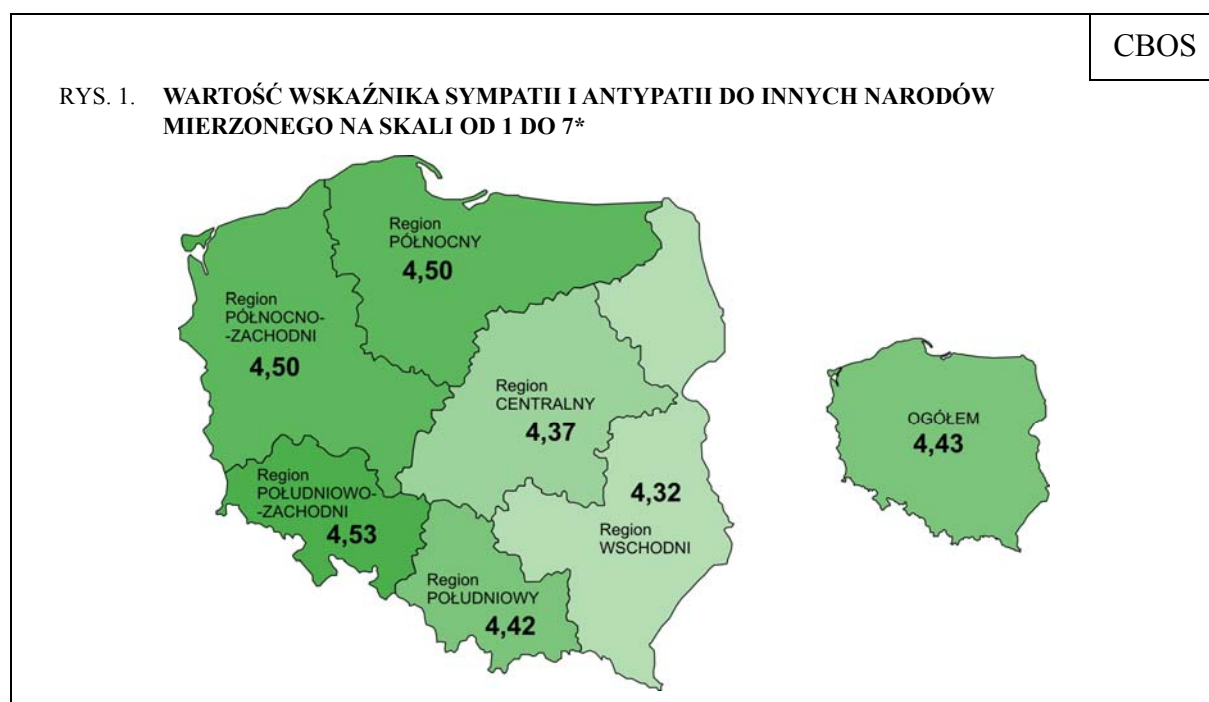
Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Co roku badamy stosunek Polaków do innych narodów i określamy, które z nacji są w Polsce na ogół lubiane, a w stosunku do których przeważa niechęć. Z uwagi na ograniczoną liczebność próby badawczej, nie jesteśmy w stanie określić regionalnych zróżnicowań sympatii i antypatii do poszczególnych narodów. Aby jednak umożliwić tego typu analizę, połączyliśmy zbiory danych z czterech ostatnich pomiarów, w których pytaliśmy o stosunek Polaków do innych nacji (badania z lat 2012–2015)¹. Zabieg ten był o tyle uprawniony, że stosunek Polaków do zdecydowanej większości narodów uwzględnionych w badaniach w ostatnich latach zmieniał się jedynie w niewielkim zakresie.

* Na podstawie połączonych badań z lat 2012–2015

¹ Połączono dane z badań CBOS „Aktualne problemy i wydarzenia”: (260), 5–11 stycznia 2012 roku, N=1058 osób; (272), 3–9 stycznia 2013 roku, N=1227 osób; (284), 9–15 stycznia 2014 roku, N=1067 osób; (296), 8–14 stycznia 2015 roku, N=1005 osób. Wszystkie badania przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) na reprezentatywnych próbach losowych dorosłych mieszkańców Polski.

Ogólny, sumaryczny wskaźnik stosunku do innych narodów – powstały ze zsumowania deklarowanego poziomu sympatii do wszystkich uwzględnionych w badaniu narodów, mierzonego na skali od 1 do 7, i podzielenia przez liczbę narodów – sugeruje, że, generalnie rzecz biorąc, najbardziej otwarci na inne nacje są mieszkańcy regionu południowo-zachodniego (średnia wartość wskaźnika równa 4,53), a także północno-zachodniego (4,50) i północnego (4,50), natomiast najniższym poziomem uogólnionej sympatii do innych cechują się mieszkańcy regionów wschodniego (4,32) oraz centralnego (4,37).

O tym, że można mówić raczej o generalnym nastawieniu do innych narodów w poszczególnych regionach niż o regionalnie zróżnicowanym stosunku do poszczególnych państw – np. ze względu na terytorialne sąsiedztwo z nimi – świadczy fakt, że choć mieszkańcy regionu wschodniego lub centralnego wyróżniają się na tle ogółu badanych pod względem deklarowanego stosunku do innych narodów, to w każdym przypadku odróżnia ich ponadprzeciętny poziom antypatii, natomiast dokładnie odwrotnie jest w przypadku regionów zachodnich i północnego – ich mieszkańcy cechują się ponadprzeciętnym poziomem sympatii w stosunku do wielu analizowanych narodów.

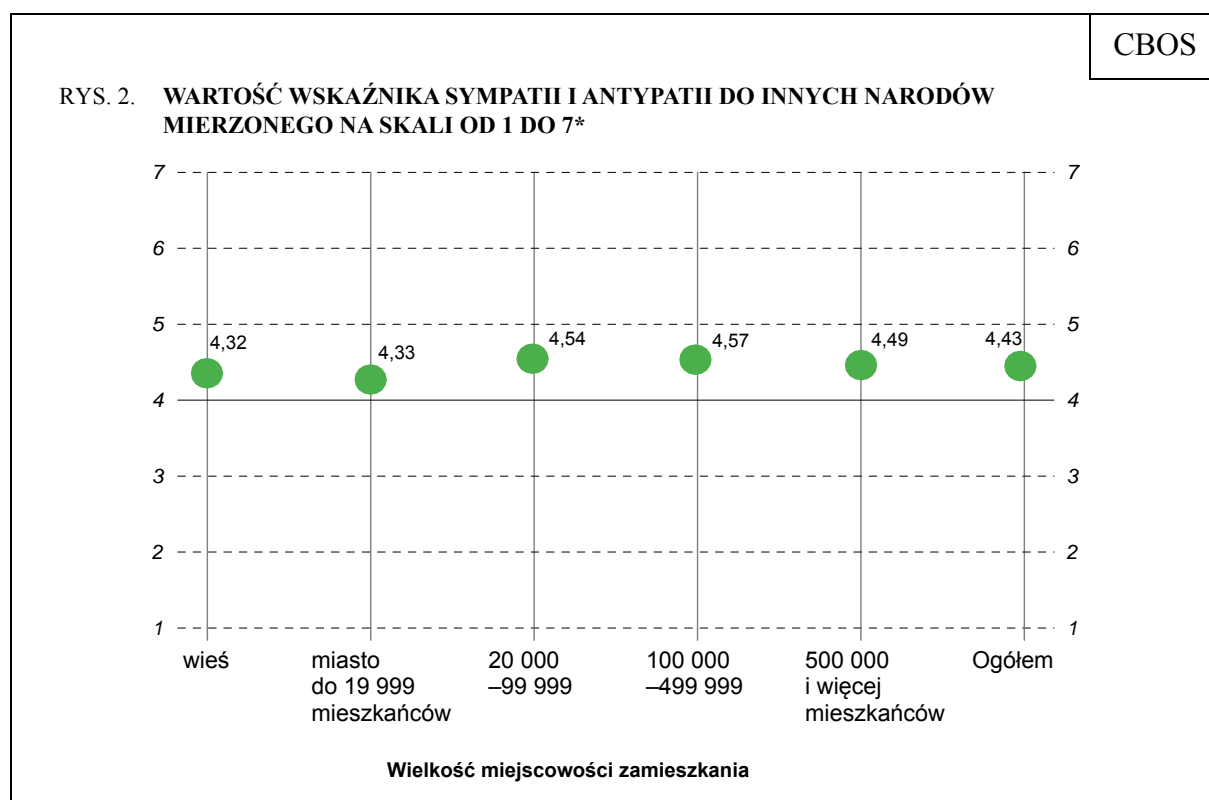
Istotne statystycznie różnice pomiędzy deklarowanym w poszczególnych regionach stosunkiem do innych narodów a poziomem sympatii do nich wyrażanym przez ogół dorosłych Polaków sugerują, że mieszkańcy Polski centralnej (województwa mazowieckie i łódzkie) częściej niż ogół respondentów wyrażają swoją antypatię wobec Amerykanów, Niemców i Chińczyków. Osoby pochodzące z regionu południowego (województwa śląskie i małopolskie) nieco lepiej niż pozostali oceniają Austriaków, istotnie gorzej zaś Romów, Rumunów i Anglików. Z kolei respondenci mieszkający w województwach podlaskim, lubelskim, świętokrzyskim i podkarpackim (region wschodni) relatywnie mniejszą niż inni sympatią darzą przede wszystkim Żydów, a ponadto Gruzinów, Białorusinów, Litwinów, Chorwatów, a także Szwedów, Hiszpanów, Romów, Czechów, Wietnamczyków, Holendrów, Niemców i Węgrów. Mieszkańcy regionu północno-zachodniego (województwa zachodniopomorskie, lubuskie i wielkopolskie) wyróżniają się *in plus* w deklarowanym stosunku do Romów, Rumunów i Żydów, a osoby zamieszkujące region południowo-zachodni (województwa dolnośląskie i opolskie) lepiej niż reszta postrzegają Chińczyków, Czechów, Niemców, Wietnamczyków i Słowaków. Ci z kolei, którzy mieszkają w województwach pomorskim, kujawsko-pomorskim i warmińsko-mazurskim (region północny) istotnie lepiej niż ogół Polaków wyrażają się o Wietnamczykach, Romach, Anglikach i Litwinach.

Tabela 1. Stosunek do innych narodów w zależności od regionu zamieszkania (na podstawie połączonych badań z lat 2012–2015)

Stosunek do:	Regiony zamieszkania:						Ogółem:
	centralny	południowy	wschodni	północno- -zachodni	południowo- -zachodni	północny	
	Średnia wartość sympatii i antypatii do poszczególnych narodów mierzona na skali od 1 do 7						
Amerykanów	4,44*	4,49	4,61	4,64	4,70	4,65	4,57
Anglików	4,66	4,58*	4,72	4,71	4,66	4,85*	4,69
Austriaków	4,50	4,68*	4,52	4,62	4,66	4,62	4,59
Belgów	4,57	4,58	4,52	4,65	4,62	4,68	4,60
Białorusinów	4,00	4,04	3,88*	4,18	4,18	4,16	4,06
Bułgarów	4,22	4,28	4,15	4,24	4,33	4,35	4,26
Chińczyków	3,80*	3,92	3,87	4,08	4,20*	4,02	3,95
Chorwatów	4,49	4,60	4,33*	4,60	4,65	4,45	4,51
Czechów	4,82	4,88	4,69*	4,80	5,02*	4,86	4,83
Francuzów	4,63	4,61	4,63	4,69	4,70	4,73	4,66
Greków	4,31	4,34	4,33	4,49	4,54	4,42	4,39
Gruzinów	4,28	4,27	4,10*	4,39	4,42	4,35	4,29
Hiszpanów	4,81	4,82	4,66*	4,82	4,93	4,88	4,81
Holendrów	4,63	4,68	4,56*	4,78	4,76	4,77	4,69
Irlandczyków	4,68	4,76	4,60	4,68	4,76	4,82	4,71
Japończyków	4,53	4,51	4,39	4,48	4,54	4,58	4,50
Litwinów	4,26	4,32	4,11*	4,34	4,31	4,42*	4,29
Niemców	4,13*	4,31	4,18*	4,44	4,49*	4,43	4,31
Romów (Cyganów)	3,24	2,96*	3,06*	3,44*	3,30	3,38*	3,21
Rosjan	3,68	3,72	3,64	3,77	3,84	3,84	3,74
Rumunów	3,54	3,47*	3,52	3,75*	3,75	3,64	3,59
Słowaków	4,79	4,91	4,73	4,75	4,97*	4,80	4,82
Szwajcarów	4,67	4,77	4,69	4,75	4,78	4,79	4,74
Szwedów	4,78	4,71	4,54*	4,70	4,65	4,78	4,70
Turków	3,80	3,69	3,72	3,86	3,91	3,79	3,78
Ukraińców	3,95	4,09	3,99	4,05	3,96	4,13	4,03
Węgrów	4,79	4,78	4,58*	4,66	4,80	4,68	4,71
Wietnamczyków	3,81	3,83	3,76*	4,00	4,07*	4,08*	3,90
Włochów	4,86	4,76	4,78	4,78	4,92	4,87	4,82
Żydów	3,85	4,01	3,65*	4,10*	4,07	4,04	3,94

*Różnice istotne statystycznie na poziomie $p \leq 0,05$ w stosunku do ogółu badanych. Na czerwono zaznaczono średnie wyróżniające się *in minus*, a na zielono *in plus*

Poza regionem zamieszkania, zmienną różnicującą stosunek Polaków do odmiennych narodowości jest wielkość miejscowości zamieszkania. Na podstawie wartości, uogólnionego sumarycznego wskaźnika stosunku do innych narodów mierzonego na skali od 1 do 7, można stwierdzić, że największą otwartością na inne nacje cechują się mieszkańcy dużych, aczkolwiek nie największych aglomeracji (4,57), natomiast najniższą wartość wskaźnik ten przyjmuje dla mieszkańców wsi (4,32) i najmniejszych miast (4,33).

* Na podstawie połączonych badań z lat 2012–2015

Te uogólnione tendencje znajdują w dużej mierze odzwierciedlenie w wyrażanym stosunku do poszczególnych narodów. Mieszkańcy wsi wyróżniają się na tle ogółu respondentów mniej korzystnym postrzeganiem niemal wszystkich uwzględnionych w badaniu narodowości (z wyjątkiem Amerykanów, Anglików, Niemców i Rumunów), a osoby mieszkające w miastach liczących do 20 tys. mieszkańców gorzej niż przeciętnie postrzegają Hiszpanów, Szwajcarów i Szwedów. Respondenci żyjący w średnich i dużych miastach cechują się z kolei ponadprzeciętną sympatią do zdecydowanej większości ocenianych nacji, natomiast mieszkańcy największych aglomeracji (500 tys. mieszkańców lub więcej) istotnie lepiej niż ogół badanych oceniają Gruzinów, Węgrów, Żydów, Hiszpanów, Szwedów, Słowaków, Chorwatów i Włochów, gorzej zaś niż reszta zapatrują się na Anglików.

Tabela 2. Stosunek do innych narodów w zależności od wielkości miejscowości zamieszkania (na podstawie połączonych badań z lat 2012–2015)

Stosunek do:	Wielkość miejscowości zamieszkania:					Ogółem:
	wieś	miasto do 19 999 mieszk.	20 000 –99 999	100 000 –499 999	500 000 i więcej mieszk.	
	Średnia wartość sympatii i antypatii do poszczególnych narodów mierzona na skali od 1 do 7					
Amerykanów	4,54	4,57	4,68*	4,56	4,52	4,57
Anglików	4,66	4,75	4,80*	4,71	4,52*	4,69
Austriaków	4,49*	4,52	4,75*	4,70	4,64	4,59
Belgów	4,49*	4,50	4,72*	4,79*	4,64	4,60
Białorusinów	3,96*	4,03	4,15	4,17	4,09	4,06
Bułgarów	4,15*	4,22	4,39*	4,38*	4,26	4,26
Chińczyków	3,83*	3,94	4,07*	4,15*	3,91	3,95
Chorwatów	4,35*	4,47	4,63*	4,68*	4,64*	4,51
Czechów	4,72*	4,80	4,90	4,98*	4,94	4,83
Francuzów	4,56*	4,66	4,81*	4,75	4,57	4,66
Greków	4,25*	4,31	4,51*	4,59*	4,45	4,39
Gruzinów	4,07*	4,24	4,39	4,50*	4,57*	4,29
Hiszpanów	4,64*	4,66*	4,97*	5,00*	4,99*	4,81
Holendrów	4,56*	4,63	4,83*	4,85*	4,73	4,69
Irlandczyków	4,57*	4,61	4,83*	4,90*	4,83	4,71
Japończyków	4,37*	4,43	4,61	4,71*	4,58	4,50
Litwinów	4,17*	4,23	4,42*	4,46*	4,31	4,29
Niemców	4,25	4,29	4,40	4,41	4,21	4,31
Romów (Cyganów)	3,08*	3,30	3,34*	3,35	3,10	3,21
Rosjan	3,59*	3,70	3,81	4,00*	3,79	3,74
Rumunów	3,51	3,56	3,68	3,74*	3,57	3,59
Słowaków	4,68*	4,76	4,88	5,03*	4,96*	4,82
Szwajcarów	4,64*	4,61*	4,84*	4,91*	4,81	4,74
Szwedów	4,53*	4,58*	4,86*	4,87*	4,85*	4,70
Turków	3,66*	3,75	3,84	3,96*	3,87	3,78
Ukraińców	3,89*	3,94	4,15*	4,23*	4,11	4,03
Węgrów	4,50*	4,66	4,85*	4,90*	4,94*	4,71
Wietnamczyków	3,81*	3,81	4,01	4,10*	3,88	3,90
Włochów	4,70*	4,76	4,91	4,93*	4,95*	4,82
Żydów	3,70*	3,90	4,10*	4,18*	4,15*	3,94

* Różnice istotne statystycznie na poziomie $p \leq 0,05$ w stosunku do ogółu badanych. Na czerwono zaznaczono średnie wyróżniające się *in minus*, a na zielono *in plus*

Opracował

Rafał BOGUSZEWSKI